

LIBERTATEA

Abonament: „Libertatea” cu suplimentele: Lei 50 pe an.
Pentru țărani: „Libertatea” cu „Foata Inter-
esată” și „Plugarul Luminat” pe un an 40 Lei;
pe 6 luni 20 Lei, pe 3 luni 10 Lei.
Inserțiunile după înțelegere.

FOAIE PENTRU POPOR

Apare în fiecare Joi.

Director: Pr. IOAN MOȚA

Pentru America: „Libertatea”, „Foata Inter.” și
„Plugarul Lum.” pe un an 3 dollari. Banii se trimit
la d. John I. Sava, 1 Main Str. Warren, Ohio. Feli
la Orăștie se dă de știre prin o carte poștală.

Știri politice

Statul Țării s'a deschis acum
luni (28 Nov.) la București. Dar
de la deschidere au lipsit: Partidul
Național din Ardeal, Partidul țără-
nesc din Basarabia, Partidul Libe-
ral din Regat, Partidul Bucovinean
și Partidul Țărănesc.

M. Sa Regele a cetit „Mesa-
jul Regal” (cuvântul Domni-
tului), care, deși întocmit chiar de
guvern, dar ținând seamă și de do-
rința M. Sale Regelui, spune aproape
dintru început:

„Timpurile sunt atât de grele,
înct țara are nevoie de ajutorul
oamenilor de seamă din toate par-
tidele! Și de aceea ar fi de dorit,
ca parlamentul (statul țării) să-i
poată vedea uniți într-o lucrare
patriotică!...”

Dar se pare că dorința va ră-
mânea numai dorință. Capii parti-
delor politice trag fiecare înfrântă
parte și nu poți duce nici macar pe
2-3 pe-acelaș drum. Fiecare se
crede el mai bun, mai presus și nu
o ia cu frăția cu fratele său, ci —
ca să-l umilească pe el... În acest
timp țara suferă.

Țărăniștii în parlament.

Partidul țărănesc a hotărât, că la
deschiderea Statului țării să nu iee
parte. Dar a doua zi, la întâia șe-
dință lucrătoare a lui, da!

Guvernul Averescu a umblat foarte
mult după partidele din opoziție, să
le napoi în Adunările Deputaților și
Senatului, făgăduindu-le cite toate.
Partidul Național a spus: Nu s'a
schimbat nimic din stările pentru
țări am părăsit acele adunări, ar fi
dovadă de nepricepere și nevred-
nicie să ne întoarcem.

Țărăniștii însă, deși al lor eră
deputatul cel atât de adinc vătămat de
Argetoianu (cu vorba »pupă-mă«...) —
nu crezut că se pot întoarce având
pe banca ministerială pe acelaș mi-
nistru vătămat! Le-a făgăduit gu-
vernul că pe viitor se va purta fru-
cos, că va ținea seamă la aducerea
legilor de alegere și administrative,
de cererile lor, — numai să vie na-
poi. Și s'au dus. Când s'a luat ho-
rărea de mergere napoi, Miha-
liche n'a votat. Simțea că se
face o greșală. Nici Madgearu cel
vătămat și mai oarecare. Dar hotă-
rărea azi în partidul țărănesc fiind
ster e din Basarabia și Dr. Lupu,
s'au dus partidul napoi în adunare.

Guvernul e foarte mulțumit de
asta. După ce-i vede odată acolo,
ce tot cum el vrea...

Adunarea Liberalilor

Duminecă, înainte de deschiderea
parlamentului, Partidul Liberal a fi-
at un Congres la București, a-
nându-și solii partizani din toată

țara, pe județe. Scriu gazetele că
adunarea a fost aievea măreață, așa
cum Bucureștii ori țara veche peste
tot, n'a mai văzut: Ci-că s'au adunat
peste 20,000 de oameni. (Noi Ro-
mânii din Ardeal, care la 1848, pe
vremuri când n'aveam trenul, am
adunat la Blaj 40,000 de Români;
cari la Procesul Memorandului în
Cluj am adunat peste 20,000 de
oameni din toată țara, strănși sub
ochii vrășmași ai stăpânirii streine,
— nouă nu ni-l mirare acest nu-
măr. În București însă așa ceva ci-că
nu s'a mai văzut!).

Conducătorii Liberali sunt foarte
veseli, căci văd în asta că-s bine
sprijiniți în țară. Incurajat de asta,
dl I. C. Brătianu a și spus în
Adunare, că Partidul Liberal se
simte în stare a lua puterea
și singur! Asta ca un fel de răs-
puns Partidul Național care n'a voit
să meargă cu el pe lângă cererile
ce i le punea.

Se dă o luptă strașnică între Li-
berali și guvern. Țărăniștii, ca să
impedice pe liberali a veni la pu-
tere, se apropie mai bucuros de gu-
vern, deși văd că duce lucrurile
prost. E ură mare între ei.

Până un'alta țara suferă. Și
ușurarea pentru ea ar veni numai
pe urma unei schimbări de gu-
vern.

Partidul Național din Ar-
deal, Banat Crișana, a ținut Dum-
necă în 27 Noemvrie sfat la Cluj.
A hotărât că nu se mai întoarce în
acest Parlament. Ar fi a-l ajută să
scufunde țara și mai departe în pră-
pastia pe a cărei ripă a dus-o.

Tot așa nu iau parte la lucră-
rile parlamentului: Liberalii, Basa-
rabenii ce țin cu dl Inculeț și Bu-
covinenii dlui Nistor.

Ce-o mai fi, vom vedea. Deo-
camdată bine nu-i. Căci se pune
prea multă patimă și deșertăciune
omenească în socoteli.

Ungurii și Sașii.

Deși au mers, și merg și vor
mai merge, așa de mult mână 'n
mână, — între Unguri și Sași s'a
văzut, din prilejul deschiderii parla-
mentului (statului țării) dela Bucu-
rești, o deosebire de păreri.

Sașii au hotărât să meargă
napoi la adunările sfatului, căci
„așa cer interesele (trebun-
țele și foloasele) noastre” zic
ei, — iar ungurii li ceartă pe Sași
pentru asta, căci prin asta ajută
și ei ca guvernul acesta că mai
aibă și în ei rezim, macar cât
într'un puiu, pentru a mai sta la
putere. Ungurii dela ziarul „Ujság”
din Cluj, cred că guvernul Averescu
trebuie înălțural negreșit pentru
binelul țării și a tuturor locuitorilor.
Din ținuta Ungurilor se mai

vede ceva: Dorosc și ei ca parla-
mentul de acum să fie desfăcut,
pentru-că, la alegeri nouă, ar intra
și ei în lupta de alegere, pentru
a-și cuprinde locurile lor în statul
țării. Și mai arată ceva: Li-a ieșit
din cap gărgăunul că ei sunt numai
în chip trecător între hotarele
României... Văzând că aci vor ră-
mânea pe veci, nu vor să mai
stea de-o parte față de viața po-
litică a țării, ci intră și ei în jocul ei.

Dr. Puțureanu

descoperitorul leacului ofiței.

O veste din cele cari face o-
cul lumii și umple de dulci nădejdi
milioane de inimi omenești, — vine
din orășelul Olănești din vechiul
Regat.

Un medic de acolo, Dr. Puțu-
reanu, după încercări migăloase
de 20 de ani, a descoperit în urmă
leacul celei mai cumplite boale ce
roade azi la viața omenimei: a
ofiței (hectice, boalei uscate)!

Lucrând în tăcere, a făcut probe
întâi cu animale bolnave, apoi cu
bolnavi începători, și văzând că
izbutește, a luat sub leuire bolnavi
mai vechi, și pe urmă a ajuns să
poată lecul un bolnav care suferă
de 35 de ani în boala sa.

Când a văzut și pe acestă săn-
tos, om ce se credea de jumătate
în mormânt, — atunci a dat veste
lumii și țării, că leacul cumplitei
boale e descoperit! De-o săptă-
mână gazetele din toată țara au
scris cu buburie despre marea des-
coperire a doctorului român, și
toate îndeamnă să l-se deie toată
ajutorele materiale de lipsă, pentru
a-și putea face probe în măsură
largă ca să deie dovada cea mare
și deplină, a minunatei sale des-
coperiri.

Două Bănci cari au la Olănești
un hotel cu 100 de odăi (camere)
l-au pus hotelul la îndemână, pen-
tru primirea bolnavilor asupra că-
roră să se facă probele.

Ministerul Muncii, de care se
țin și trebile de îngrijire a sănătății
de obște, a luat îndată măsuri, ca
o Comisie de 8 din cei mai mari
Doctori ai țării, să meargă la Olă-
nești pe vre-o jumătate de an, să
cercezeze și să supravegheze lecu-
rea bolnavilor. Pentru-că, dacă
în jumătate de an se va dovedi
deplin că leacul e aievea tămădu-
torul cumplitei boale, atunci statul
va lua asupra sa înfințarea de spi-

tale anume pentru a cuprinde
pe toți cei ce azi sufăr de această
nemilosă stingătoare de vieți.

În aceste 6 luni de probă sta-
tul va purta cheltuielile de drum și
întreținerea (hrana) bolnavilor la
Olănești.

În comisia de 8, sunt numiți
următorii Doctori: Dr Babeș în-
vățatul cercelător al boalelor stîr-
nite de microbi (germeni) a căror
vieșă nu era cunoscută; apoi Dr.
Nanu-Muscel, doctorii Ionescu, D.
Dantelopol, Irimescu, Tătușeanu,
Ionescu-Mihălești și Dănulescu.

Dacă se va dovedi, — precum
este toată nădejdea, — că leacul
descoperit, e cel adevărat, care ni-
micește microbi (germenii) ofiței,
Dr. Puțureanu va ajunge a fi
socotit ca unul din cei mai
mari binefăcători ai ome-
nimei întregi, — căci azi a
patra parte din morșii lumii, sunt
răpuși de cumplita boală a hectice.

„Tov. Alecule...”

Legătura răilor dela noi, cu cei
din străinătate.

Prinderea ucigașilor dela Se-
natul din București, a scos la iveală
unele lucruri, cari versă deosebită
și mare lumină asupra mișcării so-
cialiștilor „Internaționali” dela noi.

Noi spuneam mereu, că „so-
cialiștii” și mișcarea lor, nu ni-s
urși, dacă cererile lor merg până
unde mintea omenească află că
merge și dreptatea. Dar ni-s urși
și nu putem spune vorbă bună
despre cei așa zisi „Internațio-
nali”, cari desprețuesc națiunea,
neamul și patria, țara, spunând
că omul poate trăi și fără de
astea. Aceștea sunt oamenii pri-
mejdieși, dușmani țării și neamu-
lui în mijlocul căruia trăesc.

Prinderea ucigașilor dela Senat
ne-a adus o puternică dovadă,
că lucrul stă chiar așa, cum îl
spuneam și noi. Făcându-se cerce-
tare acasă la Jupâni Goldstein
și Lichtblau și Ostas, tot de
aci fără patrie, s'a găsit, printre
altele o scrisoare venită dela tov. ul
(tovarășul) lor Enciu Athana-
soff, din Rusia către Alecu Con-
stantinescu, frate de cruce alul
Goldstein la București, care e și
azi fugit din țară, — în care scri-
soare l-se spune așa:

Tov. Alecule,

Deși în otteva rânduri am trimis
vorbă lui Iorgu (an Jidan), ca

să-ți dea sumele, totuși el se vede că nu se poate lecol de formalistice sa.

Aci îți arăt tot ce i-am dat:

Suma I: 451.000 în Ginevriceale (scumpeturi de aur și argint).

Suma II: 1000 Pfanzi (bani-engliziști cari fac alte vre o 500.000 Lei).

Suma III: 150.000 Lei Banca Națională;

Suma IV: 15.000 Lei pentru Partid (adecă pentru partidul socialist).

Suma V: 10.000 Lei pentru Tov. Palion.

„Sumele cuprinse în punctele I. II. și III să le predee la „aripa stângă” reprezentate prin Cristescu, Moscovici, Dobrogeanu și D'Ia, — acestea după recomandăția Doctorului.”

„Impreună cu aceste (sume de bani) i-am dat și scrisoarea Doctorului, prin care arată că ce trebuie să facă partidul.”

Și așa mai departe. Pentru noi e destul cât arătăm din scrisoarea lui Athanasof dela Moscva către „Iorgu” lui din București.

Ce vedem noi de aci?

Că socialistii internaționali din România, întrețin, prin cașii lor, îndeosebi prin cei 4 fruntași ai lor cari formează „aripa stângă” (adecă ceata celor ce merg mai departe în cererile și planurile lor de răsturnare a toate), — în legături strinse și de-adreptul, cu cei mai răi dușmani ce-l are țara noastră, cari sunt Comitetul dela Moscova, în care șed oameni de 3 ori dușmani nouă: 1., pentru că s internaționali revoluționari cu capu în mână; a 2-a pentru că, pe lingă asta ei sunt Ruși și Bulgari, cari ne urăsc de moarte, și a 3-a pentru că și între ei matadorii sunt mai ales Jidani cu cap ruseasc ori bulgăresc, indoiți de răuvoltori neamului românesc.

Acum înțeleg mai bine, de ce venea deputatul țufulist Cristescu, așa obraznic în adunarea Deputaților dela București, scaturându-și cravata roșie, ca un ciucur de sânge, pe pept, și amenințându-ne că „voi nu vedeți, dar eu văd cum se apropie revoluția!” El credea că aceea va veni prin stăpânii săi din Moscva. Iar fariseul Moscovici își mângâia barba riziând viclean, ca și cum ar zice: Hei, nebunilor, cum nu știți voi ce vi-se pregătește!.. Și celalalți „tov.” ai lor îi sprijineau cu toată îndârjirea: Era o îndârjire bine plătită dela Moscva, din cuibul celor mai mari dușmani ai neamului și ai țării noastre! În scurtă vreme, ori chiar de-odată, dumnealor primiseră peste un milion Lei pentru „aripa stângă”, pentru lucrările dușmănoase nouă, afară de ce primeau pe altă cale, alți nebuni, ca ucigașii dela Senat.

Dacă frații noștri români, muncitorii în fabrici și ori-unde, cari se iau și ei după apostolii „internaționali”, nu înțeleg nici în urma acestei dovezi puternice, că pe cine slujesc, pe ce cele fără de lege sunt țărâși, — apoi într'adevăr nu-

mai Dzeu ț-ar mai putea lumina prin o minune.

Iaca pentru ce noi am fost și suntem potrivnici mișcării „internaționale” a muncitorilor noștri și sprijinim cu dragă inimă mișcarea, tot socialistă, dar cuminte și păstrându-și latirea națională, a muncitorilor noștri, cari au intrat sub steagul „Sindicatelor Naționale”. Și acestea sunt mișcări socialiste, dar au în ele măsură, înțelepciune, și nu-s urâte nimănui, fiindcă nu vor să răstoarn casa, țara, stările din ea, ci vor s'o înolască așa fel, ca să trăiască în ea tot mai mulțămii și muncitorii. Iar asta o vrea tot omul bun.

Statorirea graniței spre Ungaria, și Iugoslavia.

Comisii anume alese din partea noastră s'au întrunit cu comisii venite dela vecina Iugoslavia (Sârbia) pentru a se stabili odată și neachimbată linia de hotar între noi și ei în Bănel, — iar asta cu comisia trimisă de Ungaria pentru a stabili linia de hotar între noi și Ungaria.

Și una și alta din aceste comisii au lucru greu.

Comisia ungurească caută fel și fel de pricină, de cari se acasă pentru a nu și pune degetul pe hirtia care să spună: pe aci, și pe veci, este tras noul hotar al Ungariei! Face ca omul care mai amână cu un clas, cu două, îngropăciunea din casa sa, ca să nu vadă încă închiderea mormântului care-l astupă ori ce nădejdel..

Cu comisia sârbă (Iugoslavă) încă nu merg lucrurile prea ușor. Românii spun că orașele Vârșej și Biserica-Albă cu jurul lor românesc, se cad României, și cearcă să facă pe Sârbi să le îngăduie de bună-voe României, așa cerind sfiala dreptate.

În schimb Sârbiile spun, că ținutul Madoș-Stamora-Parvani și Șurlani, e pe nedrept judecat României, și cearcă a înduplecă pe Români ca, înainte de tregerea liniei celei ce nu va mai soferi schimbare, să le lase de bună-voe Sârbiile.

Nu se poate prevedea la ce înțelegere vor ajunge, de câte-ori solii se vor scula supărați dela masă și vor cere îndrumări nouă guvernelor lor. Ne-am bucură de s'ar ajunge la o înțelegere și dreaptă și de bună-vecinătate.

Spre Ungaria comisia română a hotărât să tragă un șanț de 2 metri lat și 2 metri adânc între noi și ei, iar unde hotarul e păduros, să tale pădurea pe o sută de metri, ca să poată fi bine păzită granița. Că trec prea mulți Unguri, cu treabă și fără treabă, la noi, fugând de „raiul” unguresc al lor.

Altă înțelegere cu Sârbiile.

Noi avem mulți români, cari au trecut între hotarele Sârbiilor prin alipirea unei părți din Bănel la Sârbia, — afară de cele vre-o 350.000 de Români ce se găseau și înainte de război în Sârbia, pe Valea Timocului.

Au rămas în schimb și Sârbi, nu așa mulți însă, sub stăpânire românească, în Bănel.

Fiindcă noi nu avem de gând să ne atingem de drepturile sârbilor la o viață bisericească deosebită de a noastră, ba și în cele școlare li-se dau drepturile pe care le au și celelalte neamuri neromâne din România, am dori ca și Românii ajunși între hotarele sârbești, să se bucure de aceleași drepturi bisericești și școlare, ca Sârbiile dela noi. Și fiindcă ne vin dese și înălcrămate plângeri dela frații noștri ajunși sub sârbi, — guvernul din București s'a pus în înțelegere cu cel sârbesc, să statorască împreună, același fel de purtare în România față de Sârbi, și în Sârbia față de Români, — pentru ca să nu se mai poată ivi plângeri cari să tulbure buna vecinătate între cele două țări, cari până-acum au trăit multe sute de ani lâng'olaltă în pace, ba chiar ca prietene și sprijinoare și împreună luptătoare.

În acest scop o comisie românească, din care fac parte și dnii deputați Gheorghe Tulbure și Dr. Lazar Iacob, dela Oradea-Mare, a plecat la Belgrad, ca să se pună în înțelegere cu o comisie numită de guvernul sârbesc, doar pot face o înțelegere pentru măsura de libertate bisericească și școlară ce să se dea Românilor în Sârbia și Sârbilor în România.

Slujbe ajunse spaima locuitorilor — Cartiruirea din Cluj.

În legătură cu cele spuse în numărul trecut, iacă câteva dovezi de ce scriam:

Ziarul „Infrățirea” din Cluj are în numărul său dela 26 Novembre (Sâmbăta trecută) următoarele plângeri împotriva Oficiului de Incartiruire (de dat locuință celor ce n'au) în Cluj.

Fiindcă mulți grefi și baroni au locuințe prea mari pentru trebuințele lor, — Oficiul de Incartiruire a început, acum vre-o 2 luni, să rechiziționeze și dela ei. Dar repede s'a oprit pe loc. Ci că a primit poruncă de sus, că pe acel domni mari unguri, să-l lase 'n pace... O fi. Guvernul vrea să-l aibă pe partea sa într'o zi de nevoie.. Atunci Cartiruirea s'a repetit asupra unor case în care sunt așezate slujbe de stat. Scoate din o parte a lor și înghesuște pe slujbași în camere mai puține, iar cele rămase astfel goale, le dă cul nu are. Grefii să stee la lărgământ slujbașii la cel!

— Un slujbaș cu soție a fost poruncit să lasă din cele 2 odăi (camere) ce avea în Str. Rege Ferdinand, mutându-se într'una singură din str. Iuliu Maniu. Omul s'a spus. Dar n'a trecut o lună și i-a venit nouă poruncă să se mute în altă uliță, în altă odăie, că aci are să viață ceva domni care va soai dela Oradea-Mare. — De ce n'ar merge acel nou sosit în odăia aceea, care se dă omului izgonit numai de curând?

— Un părinte ce are un fiu la Universitate în Cluj, ne scrie:

„Mi-am dus băiatul la Cluj. L'am înscris la Universitate; casă nu i-am găsit. Am mers la Oficiul de Incartiruire, să-l cerem ajutor. Ni s'a spus: Noi rechiziționăm numai pentru funcționari și pentru armată, pentru studenți nu. Ei să-și afle casa, apoi noi le dăm Bon (bilet) pentru locuit în ea. Frumos. Universitatea o ai în Cluj și nu altrea. Eu ca să studiez, trebuie să merg în Cluj, nu în Budurasa. Dar cartiruirea pe mine, pe student, nu mă ajută. Ci-că să-mi aflu eu, acolo unde nici ea nu mai poate afle, odăie de locuit!. A stat băiatul la un preț, pentru o vreme scurtă. Preținul i-a arătat că la 1 Decembrie se mulă din Cluj și în casă vine altul. Fiul meu a umblat vre-o 2 săptămâni tot orașul doar află o odăie, dar de undel Atunci a publicat prin foi anușuri că caută o odăie și o plătește bine, numai s'o aibă. A cheltuit vre-o 200 Lei cu publicațiile. Nici un răspuns. A aflat din întâmplare că un funcționar privat se va muta la o rudă a sa și odăia lui ar fi de căpătat. Dar acela spunea: Eu nu s dator să ies din casă să merg la ruda mea. O pot însă face, dacă-mi dai 1000 Lei pentru că ies și dă te înștiințezi la Cartiruire că ai găsit o cameră, să și deie bilet pe ea. Despre ce a pășit după aste, fiul meu imi scrie:

„Și i-am plătit acelui „binevoitor” 1000 Lei ca să facă bine să iasă. S'a învovt. Mi-a dat declarație că iese de bunăvoe. Am făcut cerere la Oficiul de cartiruire să mi deie dară mie odăie.

Dacă și până-aci povestea umblării mele după o cameră, e urâtă, de aci încolo, după ce am ajuns a găsi o cameră, este necrezut de scandalosă!

Azi am „bonul”, dar nu mai am nici o bucurie de el, așa mi sufletul plin de scârbă și desgust.

Comisia de incartiruire mi-a încuviințat în sfârșit cererea acuză 3 săptămâni și am fost afișat (pus) pe tablou, că-mi pot ridica bonul. Ca să și îl primești, trebuie să te înștiințezi personal dlui Guiman, șeful biroului. De primit însă dl șef nu primește decât de 2 ori pe săptămână, Mercuria și Vinerea, între orele 9—12 (de fapt între 10 și 11½, numai!). Iar în aceste 3 ore de 2 ori pe săptămână, nu pot pătrunde în lăuntru prin codonul celor 5 sergenți ce păzesc cancelaria, decât 3 sau cel mult 4 persoane, din cel 25—30 câși așteaptă afară. Unul au venit, nenorocitul, de dimineața dela 6½, ca să fie cel dintâi la ușă, ca, atunci când s'o deschide, să poată intra în odăia cea păzită. Așa am fost și eu de 5 ori în cele 3 săptămâni de când mă știam afișat, fără să ajung nici odată în lăuntru! Căci stam și eu, ca om al ordinii, sau ca un prost, la rând.. Vedeam însă, cu revoltă în suflet, cum trec peste

...cel cu „proptele”, conduși
...câte un sergent, ori cu un bl
...de vizită deschizător de ori ce
...să. Ei intrau, fără rușine, pe di
...aintea noastră, nici nu pe vre-o
...din dos. Iar dintre noi cei puși
...rând”, slobozeau cel mult 4 inși.

Intr'o zi un prieten ce-mi știa
...cazul, m'a dus și m'a făcut rost
...întru și eu, la a 6-a cale ce
...ceam. Pretenul adevărat șiuse pe
...ând dl șef a poștit la sine câteva
...te iubite dsale, și m'a făcut să
...tru și eu printre acelea... Șeful vă
...ndul că eu suat o mutră comună,
...reună dumnealui, a isprăvit cu unu
...of din cei favorii, apoi s'a ia
...ors spre mine și mi a spus: „Dta
...e poștești? — I'am spus. — „Dar
...cum nu-s ore oficioase. Să vii în
...rele oficioase!..” Și pe când pe
...tine mă poștea, vezi dta, să merg
...e unde am venit, pe ceialalți ti
...rvea chiar în fața mea! Pentru
...ceia erau oficioase orele l. Am ple
...at, deși mi-se făcuse negru nain
...a ochilor și mă întrebau dacă-i
...devărat că deregătorii români
...nt aceștia, cari își bat așa joc
...e noi Români, chiar de noi tinerii
...niversitari, cari credeam că cu ei
...e odată, cad stelete de pe cer
...tre noi?!

„M'am hotărît că în ziua urmă
...are oficioasă, — pe care se ves
...seră primiriile dela 3-6 după
...rânz, să merg așa fel, ca să flu
...el dintii la ușă, doară doară pot
...tră. Că al 5-lea, al 6-lea (între
...0—30) fusesem de 5 ori și nu
...nusesem la rind. M'am dus și
...am pus la ușă la 12 ore la amiaz!
...am stat acolo, cu răbdare de mu
...enic, și în sfârșit mi s'a deschis
...sa tocmai la ora 5¼, când eram
...ghețat de frig, că stăteam pe ci
...ent rece și de mișcat nu mă pu
...am mișcă din loc, că-mi lua stul
...cul. Am intrat. În lăuntru domnii
...mau și lucrau încet, la căldură,
...tot în 5 minute intra un pro
...jat (unul cu proptele) și repede
...isprăvea lucrul și plecâ! Eu,
...eși în cancelarie, n'am ajuns să mi
...sculte și cererea mea, ci am fost
...ant, par'că anume ca să văd cum
...e îndestulează toți cei cu proptele
...eu abia după 6 ore am venit
...rând”. La 6¼, am ieșit, și atunci
...el care eră îndată după mine,
...adar al doilea din cei ce aş
...ptau cu dreplate, încă nu în
...as el și eră plin ambliul, acest
...de supliciu al celor mulți, eră
...a de bărbai încruntași și de fe
...el aproape plângând, alții cu totul
...snădăduși. E un curat desfrân,
...olo, un loc de batjocură pentru
...ce au lucra cu Mărilor Lor dan
...la Carilralre, încât e greu să nu
...revolși de vederea astor fel de
...ri I Asta am văzut'o eu mai bine
...alții, când, deși slobozit în lă
...tru, nu m'le da bonul, până
...nu încetat de a veni cei favorii.
...ad în urmă s'a îndurat dl șef a
...abi și cu mine, a zis: „Dar de
...de știu eu că acel om nu se va
...ge că l'am dat afară peste voia
...?” I'am spus: „E alăturată la ce-

...rere declarația lui că lese de bună
...voe... — „Dar mai e lipsă de bo
...nul lui, al fostului locuitor”. — „Și
...acela e acolo în cerere, poștii și-l
...căutași”. S'a scărpanat în cap că
...nu așă o pedecă nouă, și apoi m'a
...dat drumul la o masă unde să-mi
...facă bonul...

„Tată dragă! E cumplit, e ruși
...nos. Toți streinii ne rid. Și ciști au
...pășit și mai rău ca mine! Eu care
...am stat atâta „la rind”, am euzit
...astfel de observații pișcătore la
...adresa acestei deregătorii făcătoare
...de dreptate, — încît tăceam chitic
...și mă făceam că nu aud ori nu în
...teleg, — căci prea erau adevărate
...și triste cele ce le vorbeau, plini
...de dispreț, toți cei-ce, ca și mine,
...sufereau la ușa onoratului oficiu
...de încartiruire din Cluj!

„Cetesc prin foi că dl Guiman
...e om cinstit. O fi. Dar om drept
...nu e și inimă nu are, și prin pur
...tarea sa strică foarte mult vaza pe
...care trebuie s'o aibă o deregătorie
...în România mărită, în loc ca s'o
...sporească pe aceea!

„Cu „dreptatea” dsale ar fi bun
...mai mare peste comuniștii și tero
...riștii dela Ilava, dar nu peste ce
...tășenii liberi, printre cari și Români
...de cei mai vrednici, cari au lucru
...cu biroul dsale!”

NOUȚĂȚI

1 Decembrie, aniversarea Unirii
Ardealului cu România, se serbează
azi în Orăștie prin o frumoasă săr
bare la școala medie de fete. Vom rap
ortă în numărul viitor.

— Ca abonații să poată trimite bani
pentru „Calendarul Național” pe
1922, am alăturat la numărul de față
„Mandate Poștale”.

Tărăniștii Ardeleni au ținut
Dumineca trecută o adunare popo
rală în Vinerea, lângă Orăștie.
Au venit și țărani din câteva sate
vecine, ca Cioara, câțiva Cugiereni
și Vaideeni. Au vorbit poporului dl
prof. Bogdan Duică și Giuglea
dela Cluj, prof. Modrean din Deva
și alții. S'a arătat de ce e bine să
se înjgheboze și pe la nei partidul
țărănesc și s'a stărnit ca poporul
să părăsească celelalte partide mai
vechi, cari n'ar mai fi de folos, și
să între toți sub steagul nou și
tiner al partidului țărănesc.

Vom mai vorbi de mișcarea
aceasta. Căoi ca foaie pentru popor,
credem că e de folos să cercetăm
îndemnurile ce se dau poporului,
să ne bucurăm de cele bune și să
fi ferim de cele greșite.

† Ioan Dregheci, preot greco
catolic în Cogir, protopresbiter ono
rar, asesor consistorial, — a încetat
din viață la 30 Nov. în state de
79 ani, în al 52-lea an al preoției.
D-zeu să-l odihnească ou aleșii săi.

„Legea Românească” se numește
foaia bisericească pe care o scoate
la Oradea Mare Episcopia nouă orto
doxă română.

Elveția împotriva dreptulu
femeilor. În Elveția s'a cerut vol
tul poporului asupra întrebării, că
să se dea și femeilor dreptul de vot
(de glăsuire) la alegeri și dreptul
de a fi alese?

Și 16.168 de inși au votat im
potrivă și numai 6629 pentru ca
să li-să dea acel drept.

Și-acum ne-ar ținea sub obroc..

Ungurarii noștri nu-și pot închi
pui, că nu ei mai poruncesc în țară,
nici măcar în orașele ei, unde ei
erau de fapt atotputernici.

Românii gr.or. din Târgu-Murăș
n'au o biserică, la loc potrivit. Stă
pânirea rsmânească, cu voia dlui
prefect Dr Vescan, a dăruit pentru
zidirea unei biserici ortodoxe în
Tg. Murăș un loc frumos de-al ora
șului.

Uf! Atâta le-a trebuit Ungurilor.
În frunte cu Kovacs Elek, ei au dat
recursuri furioase împotriva acestei
îmbuzeli a bisericii românești
aci în mijlocul lor!

Recursul a fost pus la grindă și
hotărîrea orașului a fost întărită și
de instanțele mai înalte. Locul ră
mîne dat. Biserica română se va zidi
falnică pe el.

Ei ar dori să ne țină și acum
tot sub obroc ori după ușă, — ui
tând că de aci încolo locul dum
nealor e acolo!..

Vinul-leac. În America e oprită
beutura de vin, de bere, de rachiu,
în toată țara. Asta de vre-o 4 ani
numai.

Ce să facă Americanii, ca să mai
poată bea și ei?

Au hotărît că doctorii, au arept
să scrie rețete pentru cei cari „su
făr” de boale „setei”, dându-le voie
a-și lua, ca „leac”, un litru două de
bere ori de vin pe zi... Mai ales de
va da și medicului, are să-i pescrle
bucuros.

Clasa a III-a la trenuri, prea
plină. De când s'au scumpit tre
nurile așa tare, Clasa I. e aproape
goală. Mai merg pe ea doar cei cu
bilete libere ori cari au drept la
preț scăzut la jumătate sau sub
jumătate (de pildă Ofițerii plătesc
numai a 4-a parte). Clasa a II-a
e mai căntată, dar nici ea nu e
prea îmbulzită și lumea se grămă
dește în clasa a III-a așa de tare
încât Direcția generală a trenurilor
s'a văzut nevoită a lua măsuri de
a restrânge vinderea biletelor pen
tru clasa a 3-a... În vechiul Regat,
punându-se acum în mers mai multe
trenuri nouă personale și mixte,
s'au ridicat opreliștele de vindere de
bilete pe clasa a 3-a. De aci încolo
se vor da câte se vor cere.

Dar în Transilvania și Bănat,
mai rămân în vigoare (în viață)
câteva opreliști de acestea. Și anume:

La trenul 125, casele de bilete
dintre Caransebeș-Timișoara nu vor
vinde bilete de clasa treia, decât
pentru stațiunile mai departe de 50
km. dela ele..

La trenul 126, casele de bilete
dintre Timișoara—Orșova, nu vor

vinde bilete de cl. treia decât pen
tru stațiile așezate la aceeași de
părtare, ca mai sus, adică peste
50 kilometri.

La trenul 127, casele de bilete
dintre Teiuș—Oradea-Mare, vor vin
de tot numai așa bilete pentru cl.
III, iar la trenul 128, casele de
bilete dintre Oradea-Mare—Teiuș
vor păstra aceleași măsuri, peste
50 km.

Trenurile mixte (cele mestecate
cu vagoane de marfă), vor fi spo
rite, cuprinzând, în afară de un
vagon de bagaj și unul de poștă,
donă vagoane clasa întâia, trei va
goanu clasa doua, patru vagoane
clasa treia și șase vagoane clasa
a patra.

Înșelăciune cu timbre de
poștă. Când România a luat în
samă posta aici la noi, a primit
timbrele postale ungurești, tipărind
peste ele, întrun cerc, coroana ro
mână și literele F. F. monogramul
Regelui, care se vede și pe chipiul
militarilor. S'a spus, că, până se
gată acele timbre, să fie folosite,

S'a băgat însă de seamă că la
unele poste mari prea aproape de
granița ungurească, nu se mai sfăr
șesc acele timbre! Acum direcția
postelor a oprit folosirea lor mai
departe, căci s'a aflat că le veneau
stampilate gata din Ungaria cu
lăzile, — ca să înșele statul român!

Cum s'a înșelat Bulgaria.

Năcăjită că a leșit și micșă, și
umilită și sărăcită din război, Bul
garia caută să ale cines vino
vași pentru nenorocirea ce a
ajuns'o. De aceea a tras pe banca
acuzajilor (învinușilor de fapte rele),
pe foștii miniștri cari au hotărît
întrarea ei în război, alături de
Germania.

Procesul se debate acum de
patru săptămâni înaintea tribuna
lului de război din Sofia.

Din cele ce le spun foștii mi
niștri, lese la iveală cum a fost
înșelată Bulgaria cu făgăduințe um
fiate de către Germania.

Puterile Antantei (Franța, An
glie, Rusia și Italia), i-au spus
Bulgariet: Sârbia se va întinde
spre Apus primind Bosnia, Herje
govina și alte hotare și atunci noi
o facem să-ți dea o parte din Ma
cedonia aceea, pentru care v'ați
certat în 1913. Grecia va primi ho
tare în Asia-Mică. Atunci vom face o
ușor să-ți dea orașul Cavalla și
ținuturile lui pe țărmul mării Egee.
România va primi Ardealul, și vom
face o ușor să-ți dea napoi Cadri
laterul ce și-s'a luat în 1913. Turcia
va fi izgonită în Asia și și se va
putea da din hotarele ei de azi.
Chiar pentru asta, să atacași
îndată Turcia!

Era un imblemânt de oameni
serioși. În 1913 bătînd pe Turci,
Bulgarii le luaseră minuata ce
tate Adrianopol și se spropia
seră de Constantinopol. Le-a per
dat numai prin proștia bărbatilor

Dentist Dr. S. Seidner — da consultațiuni, în ORĂȘTIE
Plaza Aurel Vlaicu 7 (la etaj,
de-asupra prăvăliei Ioan Rob). — Plombe. — Scoatere de dinți,
fără dureri. — Punere de danturi.
(290) 6-10

săi politici. Acum Bulgaria era sfântă a reluă lupta pentru acele hotare scumpe, pierdute, și va fi ajutată ca să le câștige cu bunăsimă.

Capul prost bulgar cerea: *Acum îndată să-mi dați și dela Sârbia, și dela Grecia și dela România cele promise (făgăduite). Pe ce-o fi ori poate să fie, nu dau eu nimic...*

Atunci Germania a venit și — a făgăduit mai mult. Că-i va da Macedonia întreagă (ah! asta un-ga foarte înalta bulgară!), iar dela România și Grecia cât au primit în 1913, ori și mai mult! — Și ei au primit imbiemântul german, nu pentru că ar fi fost mai serios, mai cu temel, ci pentru-că Bulgarii puneau în lucrare, nu judecarea rece a minții, care ea trebuie să hotărască în politică, ci ciocotul urei din inima lor împotriva Românilor și a frașilor lor Sârbi, și credeau că acum e vremea să se răzbune asupra lor. Pe-o vreme s'au și răz-bunat, dar apoi s'a dovedit cit de înșelept e cuvântul bătrânesc: *Mânia-i rău sfântitor!*... Căci au plătit scump plecarea după sfatul inimii și nu după al minții.

Direcțiunea Regională P. T. T. Cluj.

Nr. 35476/921.

AVIZ

Pentru efectuarea achitării sumelor depuse la Casa de păstrare poștală „Postatakarékpénztár” din Budapesta, publicul este rugat, că în interesul său propriu, până la 10 Decembrie 1921, să depună la oficiul poștal cel mai apropiat: *libelele de depuneri*, precum și *libretele de rentă și efectele*, care nu au fost depuse la Direcțiunea Financiară, apoi *mandatele neachitate liberate de „Postatakarékpénztár” și carnetele de securi întrebuințate sau nu, împreună cu ultimul extras de cont și buletinele de vărsămint, eventual alte imprimare referitoare, pentru care se va libera de oficiile poștale adeverință de primire.*

Publicul este făcut atent, că pentru libelele etc. ce nu se vor depune la oficiile poștale, administrația poștelor, nu ia asupra sa sarcina achitării sumelor și va refuza orice reclamație ulterioară, rămânând ca cei în cauză să-și încaseze pretențiunile direct dela casa de păstrare din Budapesta.

Cluj, la 20 Noembrie 1921.

Direcțiunea P. T. T. Cluj.

Regatul România
Judecătoria de ocol secția cărții
funduare Orăștie.

Nrul 1704-1921 c. f.

Extras din edictul de licitație.

Secția cărții funduare în cauza execuțională a creditorului executantului Ioan Mihai Pavelescu ca tutorul minorei Maria Mihai din Cugir repr. de Dr. Alexandru Scherer, avocat în Orăștie, contra debitorului executat Salomia Racolșa măr. Simion Radu din Cugir, a ordonat licitația executorie pentru încasarea pretențiunii de 300 Lei — capital și accesoriu, asupra nemșcătoarelor

Pe anul 1922

scoatem de nou de sub tipar vechiul și bine cunoscutul

„Calendar Național” al „Foi Interesante”.

care va fi reînvierea frumosului și bogatului Calendar de nainte de război. Pe lângă un foarte bogat material de cel, el va aduce peste 30 de chipuri foarte interesante, care în alti calendari nu se pot găsi.

Pe 1 Decembrie va fi gata. Nu grăbiți a vă lua alte calendare, până nu veți vedea „Calendarul Național” al „Foi Interesante” dela Orăștie! —

El are cuprins foarte bogat: **32 clișee** (chipuri) unele ca altele mai frumoase, care în alte calendare nu se găsesc! Apoi:

Starea de azi a tuturor țarilor din Europa: Care țară cât de mare eră nainte de război, și cât e azi, câți locuitori avea și câți locuitori are azi. Cățind această parte a Calendarului Național dela Orăștie, — înveți ca într'o școală, a ști cum stă lumea azi. — Apoi:

Minunata poveste a cetății dela Alba-Iulia de pe vremea *Dacilor* până azi, și icoana de azi și cea viitoare a acestei cetăți!

Printre chipuri: **Icoana întregii familii Regale de azi.** — Icoana *Bisericii Încoronării* din cetatea dela Alba-Iulia, așa cum eră în Octombrie, gata, drăguță, dar cu schelele pe lângă ea pân' la un loc.

Chipul stemei (psjurei) celei nouă a țării.

Apoi alte chipuri foarte frumoase, de ale noastre și din lumea mare.

Prețul unui Calendar: 7 Lei trimis franco (posta plătită). Dar cel ce, cumpărând numai unul, vrea să fie sigur că nu i-se perde pe postă, să mai adaugă 1 Leu plata de recomandat, când nu se poate perde!

Cei ce trimit bani pentru 5 ori mai multe calendare la un loc, li se trimit de noi recomandate, fără alt audus la preț.

Numai după primirea banilor se trimit calendare.

cuprinse în prot. funduar din Cugir Nr. 3262 și Nr. ord. A + 1 și Nr. top. 4846/3 grădină cu estenziunea de 129 stingeni, așătoare pe teritorul judecătoriei de ocol din Orăștie. Prețul de strigare să stabilește asupra Nrului top. 4846/3 în 500 Lei. Licitația vor încea-o la 12 Decembrie 1921, orele 10 a. m. în comuna Cugir la casa comunală.

Nemșcătorul ce cade sub licitație nu se poate vinde cu un preț mai mic de două treimi a prețului de strigare.

Cei care doresc să liciteze sunt obligați a depune ca vadiu la mâ-nile delegatului zece la sută din prețul de strigare în bani gata, sau în hârții de valoare acceptabile conform legii pentru cauziuni socolite în cursul stabilit în §-ul 42 al art. de lege LX. din 1881, sau a preda delegatului reversul despre depunerea anterioară a vadiului în depozit judiciar; se va subscrie condițiunile de licitație (§§ 147, 150, 170, art. de lege LX. din 1881 § ul 21, al art. de lege XLI din 1908).

Acela care a făcut un ofert mai mare ca prețul de strigare e obligat a completa vadiul până la procentele corespunzătoare sumei oferite (§. 25, XLI, 1908).

Orăștie, la 4 Octombrie 1921.

Dr. Cadariu, m. p.,

(342) 1-1 judecător.

Căsătorie. Tânăr, etate de 35 de ani, fizic agreabil, Hoteller, dorește a să căsători cu o dumnșoară (sau doamnă văduvă în etate până la 30 de ani fără copii), care ar avea plăcere să se ocupe cu afacerea de Hotel-Restaurant. Oferte serioase, de e posibil cu adresa exactă, se vor trimite la ziar pentru „Eugen”.

Toată discrețiunea asigurată.

(355) 1-2

Declarație.

Subsemnatul Ioan Avram, preot în Spini, mă rog de fostul primar al comunei Spini, Petru Pop, să mă lerte pentru acele cuvinte ofenzatoare, cu cari l-am ofenzat în biserică.

Spini, la 25 Noembrie 1921.

(343) 1-1 Ioan Avram, preot.

Caut

2 calfe de butnar

pentru lucru mărunț, cu bucata, plătesc cea mai mare plată de zi.

(344) 1-2 Josef Weiss
măestru butnar, Orăștie.

Regatul România
Judecătoria de ocol secția cărții
funduare Orăștie.

Nrul 1753-1921 c. f.

Extras din edictul de licitație.

Secția cărții funduare în cauza execuțională a creditorului executantului Dr. Silviu Moldovan adv. repr. de Dr. Alexandru Scherer avocat în Orăștie contra debitorului executat Miga Matei I. Savu din Orăștie, a ordonat licitația executorie pentru încasarea pretențiunii de 26 Lei capital și acc. asupra nemșcătoarelor cuprinse în prot. fund. din Orăștie Nr. 315 și Nr. ord. A + 2 și Nr. topogr. 2504/2 Vie, cu extenziunea de 77 stingeni așătoare pe teritorul judecătoriei de ocol din Orăștie, prețul de strigare se stabilește asupra Nrului topogr. 2504/2 în 10 Lei.

Licitația vor încea-o la 10 Decembrie 1921 orele 10 a. m. în sala cărții funduare Strada George Bariștu Nr. 7 parter ușa 10. Nemșcătorul ce cade sub licitație nu se poate vinde cu un preț mai mic de două treimi a prețului de strigare.

Cei care doresc să liciteze sunt obligați a depune ca vadiu la mâ-nile delegatului zece la sută din prețul de strigare în bani gata, sau în hârții de valoare acceptabile conform legii pentru cauziuni socolite în cursul stabilit în § ul 42 al art. de lege LX. din 1881, sau a preda delegatului reversul despre depunerea anterioară a vadiului în depozit judiciar; se va subscrie condițiunile de licitație (§§ 147, 150, 170, art. de lege LX. din 1881 § ul 21 al art. de lege XLI din 1908).

Acela care a făcut un ofert mai mare ca prețul de strigare, e obligat a completa vadiul până la procentele corespunzătoare sumei oferite. (§ 25, XLI, 1908).

Orăștie, la 4 Octobrie 1921.

Dr. Cadariu, m. p.,

(341) 1-1 judecător.

ORDINEA DE BAIE
la Baile Birtler din Orăștie:

Baie de puțină (vană): în fiecare: Joi, Vineri și Sâmbătă, toată ziua, **Duminica nainte de prânz. Baie de abori:** pentru dame Joi după masă, pentru domni Sâmbătă după masă.

On. mușterii să-și aducă rufel
(325) 5-8

„România”

SOCIETATE ANONIMĂ TRANSILVĂNEANĂ DE ASIGURĂRI
Fosta „BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE”

:: SIBIU, în edificiul „ALBINA” ::

Capital societar . Cor. 1.500.000

Fonduri de rez. . . . 3.000.000

»ROMANIA», este prima și singura societate de asigurare românească din Transilvania și părțile ungurene, fondată de băncile românești de sub egida »Solidarității». **Primește asigurări contra daunelor de incendiu și furt prin efracție.** Contractează asigurări pe viață în toate combinațiunile uzitate precum: *cas de moarte, supraviețuire, rente și rente*, în cele mai avantajoase condițiuni. Miștocește asigurările *contra daunelor de grindină*. Lămuriți se dau îndată la cerere, în Sibiu la sediul societății sau la agențiile principale din *Arad, Brașov, Cluj, Lugoj și Timișoara.*

19-20

(210)